

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה ללשון העברית תשפ"ב 2022

שם הקורס: סוציו-פונטיקה: בין הגייה לחברה

מס' קורס: 123-1-0079

שם המרצה: ד"ר רועי גפטר
שעות קבלה: יום ד' 11:00-12:00 בבנין 74 חדר 443

יעדי ההוראה:

בכל שפה דבורה נמצא הבדלים באופן שבו דוברים שונים הוגים את שפתם. גם הבדלים קטנים מאוד בהגייה – מה שמכונה פעמים רבות "מבטא" – עשויים להיות טעונים במשמעות חברתית עצומה. בקורס זה אנו נתוודע לייחסי הגומלין בין שונות במערכת ההגה לבין גורמים חברתיים. בקורס נרכוש כלים לניתוח אקוסטי של תנועות ועיצורים וכן מאפיינים כגון אינטונציה ואיכות הקול. נשתמש בכלים אלו כדי לחקור את הקשר בין מאפיינים פונטיים לבין צירים חברתיים (כגון גיל, מגדר, זהות אתנית) וסגנוניים.

פרשיות לימודים:

1. מבוא למחקר של שפה וחברה - היכרות עם תיאוריה סוציו-בלשנית, ועם דרכים למחקר של שונות לשונית בעלת משמעות חברתית.
2. מערכת ההגה העברית וסקירת מאפיינים לשוניים ממערכת ההגה שלהם דוברים ישראלים מייחסים חשיבות חברתית.
3. ניתוח אקוסטי: כיצד בוחנים הבדלים פונמיים ותת-פונמיים במערכת התנועות ומערכת העיצורים. היכרות עם תוכנות מחשב ייעודיות לניתוח אקוסטי.
4. אינטונציה: מה היא וכיצד נאפיין הבדלים בין דוברים.
5. גורמים חברתיים בהפקת שפה: כיצד ניתן להסיק מנתונים דבורים על הקשר בין שונות במערכת ההגה בין צירים חברתיים.
6. גורמים חברתיים בתפישת שפה: כיצד ניתן להסיק מניסויים על האופן שבו דוברים מתייחסים להבדלים בהגייה.
7. סוגיות סוציו-פונטיות ברכישת שפה שנייה.

משקל בציון הסופי ** (יש למחוק את המיותר)	
נוכחות	- נוכחות חובה
בחנים ***	- _____ %
עבודות	- 100 %
מבחנים	- _____ %
סיורים	- _____ %
סה"כ	- 100%

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

בולוצקי, שמואל. 2003. "צמצום ונשילת עיצורים בדיבור עברי ישראלי שאינו מוקפד". קול ליעקב. אשל באר- שבע 8, עורכים ד. סיון, פ. י. הלוי-קירטצ'וק: 49-52.

שורצולד, אורה. 1985. "מבטאו של הדור הצעיר בישראל". שבת ועם: 66-75

אנגלית

Drager, Katie. 2010. Sociophonetic variation in speech perception. *Language and Linguistic Compass* 4: 473-480.

Niedzielski, Nancy. 1999. The effect of social information on the perception of sociolinguistic variables. *Journal of Language and Social Psychology* 18(1): 62–85.

Hay, Jennifer & Drager, Katie. 2007. "Sociophonetics" *Annual Review of Anthropology* 36. 89-103.

Yaeger-Dror, Malcah & Faygal, Zsuzsanna. 2010. "Analysing prosody: best practices for the analysis of prosody." *Sociophonetics: a student's guide*, ..Marianna Di Paolo, Malcah Yaeger-Dror (eds.) Oxford, UK: Routledge.

אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

**
